

Møte fredag den 6. oktober 2006 kl. 10President: **T h o r b j ø r n J a g l a n d**

D a g s o r d e n (nr. 2):

1. Finansministerens redegjørelse om Regjeringens forslag til statsbudsjett og om nasjonalbudsjettet for 2007
2. Referat

Presidenten: Representanten Ivar *Kristiansen*, som har vært permittert, har igjen tatt sete.

Statsråd *Kristin Halvorsen* overbrakte 1 kgl. proposisjon. (se under Referat).

Presidenten: Representanten *Gunnar Gundersen* vil framsette et representantforslag.

Gunnar Gundersen (H) [10:02:52]: På vegne av representantene *Erna Solberg*, *Peter Skovholt Gitmark*, *Kari Lise Holmberg*, *Bent Høie*, *Ivar Kristiansen* og meg selv har jeg æren av å komme med forslag om å delegere konsesjonsmyndigheten for mikro- og minikraftverk til den enkelte kommune.

Presidenten: Representanten *Ketil Solvik-Olsen* vil framsette et representantforslag.

Ketil Solvik-Olsen (FrP) [10:03:25]: På vegne av representantene *Torbjørn Andersen*, *Gjermund Hagesæter*, *Børge Brende*, *Ivar Kristiansen*, *Øyvind Halleraker* og meg selv vil jeg fremme forslag om å innvilge Statoils søknad om utslippstillatelse for et kraftvarmeverk på *Mongstad*.

Presidenten: Forslagene vil bli behandlet på reglementsmessig måte.

S a k n r . 1

Finansministerens redegjørelse om Regjeringens forslag til statsbudsjett og om nasjonalbudsjettet for 2007

Statsråd *Kristin Halvorsen* [10:04:17]: Velgerne ønsket forandring i 2005. Derfor vant vi rød-grønne valget. Derfor legger Regjeringen fram et budsjett for 2007 som vil forandre Norge.

- Vi vil styrke fellesskapet.
- Vi vil ta ansvar for miljøet.
- Vi vil fordele rettferdig.
- Vi vil skape verdier i hele landet.

Statsbudsjettet for 2007 viser at Regjeringen er godt i gang med å oppfylle *Soria Moria*-erklæringen og holder de løftene vi gav velgerne.

Vi er heldige i Norge. Vi har handlingsrom. Vi kan velge hva vi synes er viktigst – og satse på det. Den forrige regjeringen valgte skattelette. Det hadde en pris. Prisen var for få barnehageplasser. I skolen var prisen færre lærere. De eldre betalte prisen når de fikk for dårlige tjenester.

Dette vil vi forandre. De store pengene skal gå til de store oppgavene. Vi skal bygge den norske velferdsstaten videre ut.

Aldri før i historien har så mange mennesker i landet hatt en jobb. Antall sysselsatte har økt med 70 000 personer de siste 12 månedene, og det er blitt 36 000 færre arbeidsløse.

Lav arbeidsløshet og høy sysselsetting er de viktigste målene i den økonomiske politikken. Å ha en jobb gir tilhørighet og mulighet til å bidra. Det skaper inntekt for den enkelte og verdier for oss alle. Å få lønn istedenfor trygd betyr økt velstand for den som var arbeidsløs. Det er viktig for rettferdig fordeling.

Norge er nå inne i sitt fjerde år med sterk økonomisk vekst. Nå er det om å gjøre å sikre at vi kan ha lav arbeidsløshet i mange år framover. Regjeringen legger fram et statsbudsjett som vil bidra nettopp til det.

Bruker vi for mye oljepenger, vil mange arbeidsplasser i konkurranseutsatt sektor stå i fare. Da kan arbeidsløsheten øke igjen. Hvis renten går raskt og mye opp, kan mange få store gjeldsproblemer. Gjeldskrise er dårlig fordelingspolitikk.

Vi foreslår å bruke 71 milliarder oljekroner i 2007. Det tilsvarer forventet realavkastning av Statens pensjonsfond – Utland på 4 pst. Vi følger handlingsregelen, slik vi har sagt. Dette gir rom for å bruke 6 milliarder flere oljekroner i 2007 enn i 2006. Vi har aldri brukt flere oljekroner over et statsbudsjett noen gang.

Samtidig fører vi skattene tilbake til 2004-nivå. Innenfor disse rammene har vi ryddet plass til store og viktige reformer som folk vil merke i sin hverdag.

Barn er det mest verdifulle foreldre har, de er besteforeldres største glede, og de er hele samfunnets framtid. Det viktigste i livet må være det viktigste i politikken. Derfor betyr statsbudsjettet for 2007 en massiv satsing på fellesskapsløsninger for barn og unge.

Det har aldri tidligere vært lagt fram et statsbudsjett med en så sterk satsing på barnehager – en økning på 3,2 milliarder kr. Det mener vi må til hvis vi skal nå full barnehagedekning i 2007. Budsjettet gir rom for at 15 800 nye barn kommer i barnehage i 2007. Det tilsvarer de barna som står på venteliste ved inngangen til 2007. Det pågår nå en nasjonal dugnad for å sikre alle barn en barnehageplass. Kommunene er med. Foreløpige tall tyder på at kommunene i år vil legge seg i selen for å finne gode løsninger – raskt. Og det er jammen på tide!

Småbarnsforeldre er i en fortvilet situasjon når de ønsker seg en barnehageplass, men ikke finner noe trygt sted til barnet sitt. En barnehagestyrer jeg snakket med forleden, fortalte at hun daglig i hele august fikk besøk i barnehagen av fortvilte småbarnsforeldre som skulle prøve den siste utvei. De troppet opp med barnet, tok sjansen på at det viste seg fra sin aller beste side, og håpet i det lengste at det likevel fantes en plass til akkurat dem. Men alle måtte dra fra henne igjen med uforrettet sak. Hun visste ikke hvilke løsninger de fant til slutt, men vi vet at mange tråkler sammen en løsning – med en nabo én dag, dagmamma to dager, bestemor den fjerde dagen, og kanskje fri den femte. Det er en slitsom virkelighet.

Regjeringens mål er at ingen småbarnsforeldre skal ha en slik hverdag. Vårt mål er at alle barn skal ha et godt barnehagetilbud. Det er en viktig investering for samfunnet. Barn formes mest i sine tidligste leveår. En god barnehage gir et godt grunnlag for læring resten av livet.

Arbeidskraft og kompetanse er den viktigste kilden til framtidig inntekt. Regjeringen investerer i barn og i kunnskap. Norges viktigste formue er ikke olje og gass. Norges viktigste formue er folk. Det hver enkelt av oss kan bidra med til fellesskapet, er vår viktigste ressurs. Skolen må ta i bruk barns og unges nysgjerrighet og lærelyst. Den skal formidle kunnskap og møte det enkelte barns behov. Alle barn må trekkes med fra starten av for at flest mulig skal være med på å bygge opp Framtids-Norge.

Vi gjennomfører Kunnskapsløftet, men med viktige forandringer. Privatisering av fellesskolen var et blindspor. Det har vi forlatt. Det ville gitt økte forskjeller og mer sentralisering. Nå satses det på fellesskolen landet rundt. I valgkampen sa vi: «Bunnen er nådd for Skole-Norge. Nå skal pila peke oppover.»

Aurskog-Høland kommune er ett konkret eksempel av mange der det nå går i riktig retning. De har i år videreutviklet sine tjenester til innbyggerne på en lang rekke områder. I skolene er oppfølgingen av Kunnskapsløftet styrket, Regjeringen har, nei elevene – og Regjeringen – har fått flere voksne som de kan henvende seg til (munterhet i salen), de har fått frukt og grønt, ja, de har til og med fått kaldt vann, noe som er det vanlige på de fleste arbeidsplasser. De har også fått nyoppussede skoletoaletter. Det er blitt flere ansatte innen pleie og omsorg, og vedlikeholdet av kommunens bygninger er styrket. De fire nyrenoverte svømmebassengene i kommunen er åpne ni måneder i året til glede for skoleelever og resten av befolkningen. Kommunen har styrket musikk- og kulturskolen, den gir mer penger til lag og foreninger og styrker støttekontaktordningen for barn og unge.

Vi har et høyt utdanningsnivå i Norge og et godt utdanningssystem. Men mange har for dårlig faglig utbytte av skolegangen. Vi foreslår å bevilge 1,4 milliarder kr til gjennomføringen av Kunnskapsløftet i 2007. Mesteparten skal gå til ulike tiltak for å sikre kvaliteten i skolen. Det betyr kompetanseutvikling for lærere og andre ansatte i skolen, nye læremidler, styrking av en rekke fag, bl.a. realfag og språk, og bedre læring for språklige minoriteter, for å nevne noe. Det betyr også å stimulere til mer variert og motiverende undervisning.

Vi vil også sikre gode skolebygg. Det gir klare signaler om at skole er viktig, og at barn og unge er betydningsfulle. Det gir bedre arbeidsmiljø for små og for store. Derfor utvider vi investeringsrammen for skolebygg med 2 milliarder kr.

Mange elever og foreldre i den videregående skolen får en stor regning hver høst til skolebøker og utstyr. Regjeringen ønsker at all ungdom skal ha en reell mulighet til å ta videregående utdanning. Derfor starter vi reformen med gratis læremidler i den videregående skolen i statsbudsjettet for 2007. Vi starter med gratis lærebøker og digitale læremidler for andre trinn det første året, deretter for tredje trinn, og fra 2009 er reformen fullt ut gjennom-

ført, når også første trinn er med. I tillegg foreslår vi stipend gjennom Statens lånekasse til andre nødvendige læremidler.

Samtidig som vi skal ha et godt skoletilbud til alle, skal vi ha forskning og utvikling på et høyt nivå. Regjeringen har som mål å øke den samlede forskningsinnsatsen i Norge til 3 pst. av BNP innen 2010. Det er et ambisiøst mål, og det skal være et spleiselag mellom staten og næringslivet. Vi øker forskningsbevilgningene over statsbudsjettet nominelt med nesten 900 mill. kr. Og vi øker forskningsfondet med 10 milliarder kr.

Norge har et av verdens beste helsevesen. Vi har høy kompetanse og god service. Vi behandler flere pasienter enn noen gang. De aller fleste av dem kan fortelle at de har fått en utmerket behandling av omsorgsfulle fagfolk. Vi vil gjøre et godt helsebudsjett enda bedre. Alle skal få et godt helsetilbud, uavhengig av hva de tjener, eller hvor de bor. Bevilgningene til drift i helseforetakene økes reelt med 1,6 milliarder kr. Herunder bevilges det 104 mill. kr til å rette opp skjevfordelingen av Helse Vest og Helse Midt-Norge.

Altfor mange mennesker i Norge sliter med psykiske lidelser, uten å få nødvendig oppfølging. Det er ille for den enkelte som rammes, og det er ille for de nærmeste. Opptrappingsplanen for psykisk helse vil være i sitt niende og nest siste år i 2007. Vi foreslår 700 mill. kr mer til å gjennomføre denne planen neste år. I tillegg foreslås 15 mill. kr mer til tiltak for barn med psykisk syke eller rusavhengige foreldre.

Regjeringen vil i høst ferdigstille en opptrappingsplan for arbeidet mot rusproblemer. Styrking av kommunesektoren og sykehussektoren er en viktig del av arbeidet. Samtidig kreves det særlige tiltak. Planen skal koordinere innsatsen, og Regjeringen foreslår 50 mill. kr mer til tiltak for rusomsorg.

Den viktigste innsatsen for omsorg gjøres hver dag i alle norske kommuner. Det er i kommunene eldre og pleietrengende skal få det tilbudet som er nødvendig for å leve verdige liv. Rundt 40 pst. av kommunenes budsjetter går til helse og omsorg. Derfor var det så viktig for den rød-grønne regjeringen å gi kommunene et skikkelig løft så raskt vi kunne.

For alle lokalsamfunn gjorde regjeringsskiftet en stor forskjell. I fjor høst økte vi samlede inntekter i kommunene med 4,6 milliarder kr i forhold til Bondevik-regjeringens budsjettforslag. Mesteparten var en økning i de frie inntektene. I revidert nasjonalbudsjett anslo vi veksten i samlede inntekter i inneværende år til 7,1 milliarder kr, bl.a. etter påplussinger til barnehagene.

Satsingen på velferd og levende lokalsamfunn fortsetter i 2007 når vi foreslår en reell økning i kommunenes inntekter på 5,4 milliarder kr – 2,4 milliarder kr av dette er vekst i frie inntekter.

I tillegg til denne satsingen får kommunesektoren beholde store ekstra skatteinntekter i 2006. Dette løfter inntektene deres med ytterligere 2 milliarder kr netto i inneværende år. Etter dette er den anslåtte veksten i frie inntekter i 2006 den høyeste veksten i prosent på 15 år. Når det gjelder veksten i samlede inntekter de siste 15 årene,

(Statsråd Halvorsen)

er det bare på begynnelsen av 1990-tallet og i 1997 at veksten har vært på høyde med inneværende år.

Regjeringen vil sikre grunnlaget for velferd gjennom å prioritere fellesskapet på statsbudsjettet og gjennom bevilgninger til kommunene. Da gjør vi vår del av jobben. Men arbeidet blir ikke gjort uten alle dem som står i førstelinje i Velferds-Norge hver eneste dag og gjør sin viktige jobb; førskolelærere og assistenter sikrer den gode barnehagen, lærere får den oppvoksende slekt til å mestre nye utfordringer, helse- og omsorgsarbeidere avgjør om den enkelte blir møtt med respekt og forståelse.

Vi vil gjerne samarbeide med dem som gjør jobben hver dag. Offentlig sektor skal fornyes og forandres sammen med de ansatte. Mange var slitne av stadig nye runder med kutt og innstramminger under den forrige regjeringen. Når vår regjering kan legge solide budsjetter i bunnen, vet vi at det gir et bedre utgangspunkt for at dyktige folk kan gjøre en god jobb.

Tjenestene i offentlig sektor skal være av høy kvalitet og lett tilgjengelige for alle. Vi har derfor intensivert arbeidet med bruk av åpne standarder i offentlig sektor. Det sikrer at den enkelte selv skal kunne velge hvilken programvare hun ønsker å bruke opp mot offentlige IT-tjenester.

Regjeringen foreslår derfor å bevilge 10 mill. kr til arbeid med åpne standarder og åpne kildekoder. For innbyggerne betyr dette at de ikke trenger dyre programmer for å kommunisere med det offentlige, og dermed blir offentlige tjenester mer tilgjengelige for alle.

Frihet fra vold, mishandling og kriminalitet er et viktig velferdsgode. Regjeringen øker derfor innsatsen for å bekjempe kriminalitet. Målet er å forebygge bedre, oppklare mer, reagere raskere og rehabiliterer bedre. Vi øker kapasiteten i fengslene og reduserer soningskøene. Det blir opprettet over 300 nye soningsplasser i løpet av 2006 og 2007. Dette er den største økningen på svært lang tid. Byggingen av Halden fengsel starter i 2007, og fengslet skal stå ferdig i 2009. Det vil gi 250 nye soningsplasser. Samtidig øker vi innsatsen for at fanger skal bryte med kriminalitet etter endt soning, når vi styrker opplæring og andre tilbud i fengslene.

Regjeringen vil samtidig øke opptaket til Politihøgskolen til det største antallet siden 1998. Det er viktig for å sikre rekruttering og økt bemanning i politi- og lensmannsetaten på sikt.

Svært mange andre områder på budsjettet har også stor betydning for å forebygge kriminalitet og for å støtte fanger som vil bryte med kriminalitet. Over halvparten av innsatte i norske fengsler har et rusproblem. Derfor er satsing mot rusproblemer også en viktig del av bekjempelse av kriminalitet. Forebyggende arbeid for barn og unge er viktig i seg selv – men skaper også et tryggere samfunn.

Regjeringen ønsker at folk flest skal ha mulighet til gode opplevelser, livskvalitet og nye impulser. Derfor innfrir vi Kulturløftet fullt ut i statsbudsjettet for 2007. Vårt mål er at 1 pst. av statsbudsjettet skal gå til kulturformål i 2014. Når vi øker bevilgningene med ca. 460 mill.

kr, er vi i rute for å nå dette målet. Ja, vi er faktisk i nærheten av 0,5 milliarder kr mer til kulturformål, og det er vel første gang kultursektoren har sett snurten av noe som høres ut som en milliard.

Få andre budsjettområder når så mange og gir så mye aktivitet for pengene. Neste års kultursatsing betyr økt satsing på orkestre og skolekorps, styrking av museer, scenekunst og nasjonale kulturbygg, film og rock – og flere frivillighetssentraler. Totalt er det mer enn 250 formål som får små eller store påplussinger. Hver av dem utløser engasjement, aktivitet, kreativitet og glede! Vi håper at det vil være til oppmuntring og inspirasjon for alle dem som gjør en stor frivillig innsats for barn og unge hver eneste dag.

Norge er et av de landene i verden som har minst forskjeller mellom folk. Likevel har vi også et fattigdomsproblem. Det er de fattige som rammes særlig hardt når det virker som om alle andre har råd til alt.

Regjeringen legger fram to handlingsplaner sammen med statsbudsjettet – én handlingsplan mot fattigdom og én handlingsplan for integrering og inkludering av innvandrerbefolkningen. Samlet foreslås det mer enn 1 milliard kr på mange forskjellige departementers områder til de to handlingsplanene. For første gang øker de generelle sosialhjelpssatsene mer enn prisstigningen, når Regjeringen foreslår at de veiledende normene for sosialhjelp skal økes reelt med 5 pst.

Regjeringen Bondevik II gjorde opp sin status før valget i 2005. På fire år hadde de økt innsatsen mot fattigdom med 1,3 milliarder kr. Vår regjering har allerede etter to år økt innsatsen med 1,5 milliarder kr. I tillegg kommer at de arbeidsløse nå får feriepenger igjen, på 750 mill. kr. Like viktig er det imidlertid at vi avviser skattelettepolitikken og satser på en rettferdig fordeling og gode fellesskapsløsninger. Gode barnehager, en skole for alle, gratis læremidler og et godt helsevesen er viktig fordelingspolitikk, fordi det inkluderer alle i samfunnet – også de som har dårlig råd.

Det viktigste for å bekjempe forskjeller og å inkludere minoriteter er å sikre den enkelte arbeid og inntekt. Derfor satser vi massivt på arbeidsmarkedspolitikken, og vi starter opp med kvalifiseringsprogram der særlige utsatte grupper gis økonomisk støtte, forutsatt at de deltar i et individrettet program, altså tilpasset dem. Et godt fungerende arbeidsmarked og målrettet satsing på svake grupper gir bedre muligheter for dem som tidligere hadde dårlige sjanser til å skaffe seg en jobb. Vi bruker den muligheten.

På mandag ble Norges første NAV-kontor åpnet i Trøgstad. I løpet av høsten skal 20 slike kontorer åpnes rundt omkring i landet, og hele reformen skal være gjennomført innen 2010. Dette er en reform som Regjeringen prioriterer svært høyt. Når trygdekontor, arbeidskontor og sosialkontor samles til ett kontor innenfor samme dør, skal det gi bedre service og bedre oppfølging av den enkelte. Det skal gi mulighet for skreddersøm i tilbudet. Hver enkelt skal ses og ha en reell mulighet til å kvalifisere seg for arbeid. Dette er også en stor omstilling for tusenvis av ansatte, og vi er helt avhengige av dem for at dette skal lykkes.

Nå er vi i gang med en stor og viktig velferdsreform, som har bred støtte i Stortinget. Reformen skal ikke bare gi den enkelte bedre muligheter, den skal gi samfunnet større rom til å løse viktige oppgaver. 20 pst. av den voksne befolkningen er ikke i arbeid, selv om mange har muligheter og ønske om det. Dette er mange mennesker, det er mange enkeltpersoner, og hver og en som går fra å være trygdet til å få lønnsinntekt, sparer samfunnet for store kostnader. Det gir rom for mer velferd. Samtidig vil de som får innpass på arbeidsmarkedet, være med på å løse viktige oppgaver.

Intensjonsavtalen om et inkluderende arbeidsliv, IA-avtalen, skal stimulere flere til å stå i arbeid, og hindre utstøting. Etter at avtalen i 2005 ble fornyet med varighet ut 2009, har både sykefraværet og sykefraværskostnadene økt.

Det er langtidssykefraværet som øker, og det er folketrygden som tar belastningen. I 2005 tilsvarte sykefraværet rundt 120 000 årsverk. Utviklingen i inneværende år har ytterligere forverret situasjonen. Det er svært dårlige nyheter at vi har mange utenfor arbeidsmarkedet når vi mangler arbeidskraft. Langtidsfraværet er en stor kostnad også for den enkelte. Av dem som hadde brukt opp sykepengere rettighetene sine i fjor, gikk over 80 pst. over på ulike trygdeordninger og måtte dermed ned på en lavere levestandard enn de kunne hatt i lønnet arbeid.

Som følge av den sterke økningen i sykefraværet foreslår Regjeringen å innføre et medfinansieringsansvar for arbeidsgiverne i trygdeperioden. Mange arbeidsgivere kan gjøre mer for å bedre arbeidsmiljøet og legge til rette for at sykmeldte raskere kan komme tilbake i arbeid.

Det er nedsatt et partssammensatt utvalg under ledelse av statsministeren for å gjennomgå Regjeringens forslag og organisasjonenes innspill. Utvalget kan foreslå alternative løsninger som vil gi tilsvarende forventet nedgang i sykefraværet og i statens kostnader til sykepenge innenfor samme budsjettramme i folketrygden som i Regjeringens forslag.

Dersom utvalgets anbefalinger gir grunnlag for det, vil Regjeringen legge fram en sak for Stortinget om oppfølging av utvalgets forslag.

Det er gode tider for næringslivet. Stor etterspørsel og høye eksportpriser gir god inntjening. Overskuddene i børsnoterte selskaper øker sterkt. I første halvår i år var driftsresultatene for disse selskapene 135 milliarder kr, nesten 50 milliarder kr over nivået for første halvår 2005. Investeringene øker. Første halvår i år er det blitt etablert 28 700 nye foretak, nesten 11 pst. flere enn i samme periode i fjor.

I gode tider må vi tenke langsiktig og legge grunnlaget for morgendagens arbeidsplasser. Derfor satser Regjeringen på en aktiv distriktpolitikk. Derfor satser vi på å bygge ut bredbånd i hele landet. Mange av morgendagens arbeidsplasser kan ligge i områder av landet som i dag ikke har sterk vekst. Derfor satser vi på å utvikle skognæringen, gjennom bl.a. bedre skatteordninger. Derfor satser vi på å videreutvikle fiskerinæringen gjennom marin forskning. Derfor er det så viktig at vi har lyktes med å opprettholde vårt viktigste og mest effektive virkemiddel i dis-

triktspolitikken – differensiert arbeidsgiveravgift. Derfor skal vi satse på forskning og utvikling på en lang rekke områder og dermed legge et godt grunnlag for framtiden.

Regjeringen legger fram et samferdselsbudsjett som for første gang innfrir den årlige NTP-rammen i sin nåværende form både for Statens vegvesen og for Jernbaneverket. Samferdselsbudsjettet øker med over 2 milliarder kr.

Forslaget til vegbudsjett betyr et betydelig løft. Stortinget har ikke fått seg presentert et slikt vegbudsjett siden begynnelsen av 1990-tallet. Bevilgningene til veg øker med 1,2 milliarder kr – nesten 9 pst. Det betyr at vi kan gjennomføre rasjonell framdrift på store stamvegprosjekter, og vi kan sette i gang seks nye, store riksvegprosjekter. Det betyr ny Kråkerøyforbindelse i Fredrikstad. Det betyr Jørstad–Segelstad bru i Lillehammer og Gausdal kommuner. Det betyr Hardangerbrua i Ulvik og Ullensvang. Det betyr rv. 38 Eklund–Sannidal i Kragerø. Det betyr rv. 17 Tverrlandet–Godøstraumen i Bodø. Det betyr rv. 306 Kirkebakken–Re grense i Horten.

Vedlikehold av norske veier er forsømt gjennom mange år. Regjeringen ønsker å snu den trenden. Derfor foreslår vi å øke bevilgningene til vedlikehold av riksveier med 25 pst. Vi styrker innsatsen for rassikring med over 20 pst.

Å heve standarden på vegnettet er god næringspolitikk. Det forbedrer næringslivets rammebetingelser og sikrer raskere frakt av varer og folk – særlig i distriktene.

Budsjettet for Jernbaneverket i 2007 er et stort løft for jernbanen i Norge. Investeringene i jernbanen øker med 50 pst., og det totale jernbanebudsjettet er det beste på 25 år, når vi holder Gardermobanen utenfor. Vi kan nå bygge nytt dobbeltspor på strekningen Lysaker–Sandvika og dobbeltspor mellom Sandnes og Stavanger. Mange andre prosjekter vil gi betydelig bedre avvikling av både gods- og persontransporten.

Det er god næringspolitikk å drive effektiv jernbanepolitikk. Det er også viktig miljøpolitikk å satse på et godt kollektivtilbud – særlig rundt de største byene. Et attraktivt jernbanetilbud betyr at mange bruker tog i stedet for bil til arbeidsreiser og ellers. Det betyr også at vi kan få en større andel av godstrafikken over fra veg til bane. Det sparer oss for forurensning både lokalt og globalt.

Regjeringen gjennomførte et klart brudd med den forrige regjeringens økonomiske politikk da vi la fram vårt første statsbudsjett i fjor høst. Vi avblåste den høyredominerte skattepolitikken. Vi droppet de skattelettene som den forrige regjeringen ville innføre for 2006, og vi skjerpnet skattene ytterligere. I dette budsjettet bringer vi skatter og avgifter tilbake til det nivået de var på i 2004, slik vi har lovt velgerne. Samlet sett har vi dermed ca. 12 milliarder kr mer i inntekter som vi kan bruke til å ruste opp fellesskapet, enn den forrige regjeringen ville hatt. Det har bidratt sterkt til at vi kan satse på barnehager, skole, helse, kultur og samferdsel i dette budsjettet. Over hele fireårsperioden vil vi til sammen ha nærmere 50 milliarder kr mer til fellesskap enn hvis den forrige regjeringen hadde fått videreføre sitt skatteforslag for 2006.

De rikeste i Norge er rike først og fremst fordi de har store formuer og høye kapitalinntekter. Derfor ble skatte-

systemet mer rettferdig da Stortinget vedtok å innføre utbytteskatt i 2006. Og mens opposisjonen ønsket mindre formuesskatt, valgte vår regjering å opprettholde dette viktige virkemidlet i fordelingspolitikken. I tillegg forsterket vi den sosiale profilen i formuesskatten ved at aksjeformuer ble beskattet hardere, mens mange med liten formue fikk lavere formuesskatt fordi vi satte opp bunnfradraget.

Regjeringen vil gå videre i 2007 og foreslår å forsterke fordelingsprofilen i skattesystemet. Derfor skjerper vi skatten for dem med høye inntekter og dem med store formuer. Vi øker toppskatten med 1,2 milliarder kr. Vi øker formuesskatten særlig på aksjer og på andeler i rentefond. Vi øker bunnfradraget i formuesskatten og skjermer pensjonister med lav inntekt når vi reduserer formuestillegget i skattebegrensningsregelen. For lønnstakere og pensjonister med lave inntekter gir vi skattelette på 800 mill. kr når vi øker minstefradraget. De største lettelsene går til skattebetalere med inntekt på mellom 150 000 kr og 200 000 kr. De med over 1 mill. kr i inntekt får de største skjerpelsene.

Til ungdom og studenter har jeg også en god nyhet. Frikortsgrensen økes med 10 000 kr – til 40 000 kr. Dermed blir det mer lønnsomt å gå med avisene eller å ta seg en sommerjobb.

Regjeringen vil rydde opp i «snikskatter». Vi vil at folk skal vite når de betaler skatt til fellesskapet, og når de betaler gebyr for en tjeneste. Det er til unødvendig irritasjon når gebyrer opplagt er høyere enn kostnaden for den tjenesten man betaler for. Opprydding i «snikskatter» vil bidra til større forståelse og respekt for å betale skatt.

Vi er derfor i gang med å kartlegge hva de enkelte tjenestene koster, for å fastsette riktig gebyr. Dette arbeidet tar litt tid. I første omgang reduserer vi gebyrene for tvangsforetninger og gebyrene for førerkort og kontroller av kjøretøy. Dette gir lettelse på til sammen 270 mill. kr. Oppryddingen i gebyrer vil vi foreta innenfor skattenivået fra 2004.

At noen lurer seg unna å betale skatt etter evne, undergraver også den alminnelige skattemoralen, samtidig som fellesskapet svindles for inntekter. Regjeringen ønsker å øke innsatsen mot økonomisk kriminalitet når vi styrker ordningen med bistandsrevisorer, slik at politiet over hele landet kan ha tilgang til skatteekspertise og få skattekriminalitet fram til domstolene.

I statsbudsjettet går Regjeringen også inn for å gjennomføre en omfattende reform – reorganisering av skatteetaten. Reformen er et eksempel til etterfølgelse i offentlig sektor. Gjennom en bred og inkluderende prosess har alle involverte blitt enige om en reform som desentraliserer oppgaver, effektiviserer og profesjonaliserer arbeidet og frigjør ressurser til bedre service til publikum og til flere kontroller særlig rettet mot næringslivet. Regjeringen vil gjennomføre reformen slik den var foreslått, og med de lokaliseringer vi foreslo i høringsrunden.

Regjeringen øker momsen på mat med ett prosentpoeng. Erfaringer fra tidligere endringer i matmomsen kan tyde på at økningen ikke fullt ut vil slå ut i prisen til forbrukerne.

Innenfor en netto skatteøkning på 2 milliarder kr har Regjeringen funnet rom til flere skatte- og avgiftslettelser. I tillegg til å øke minstefradraget fritar vi samboere for dokumentavgift ved samlivsbrudd. Vi endrer gevinstbeskatningen ved frivillig vern av skog. Vi øker fagforeningsfradraget, og vi øker jordbruksfradraget. Vi øker skattefordelen i skogfondsordningen. Vi øker den skattefrie beløpsgrensen for arbeid i hjemmet fra 1 000 kr til 2 000 kr, og vi innfører et eget skattefradrag på Svalbard.

Vi står overfor store utfordringer knyttet til miljø og internasjonal fattigdom. De rikeste delene av jordas befolkning belaster miljøet og ressursene så sterkt at andre ikke får rom til velstandsvekst uten at jordas tålegrenser sprenge. Utfordringene knyttet til global oppvarming som følge av utslipp av CO₂ og andre klimagasser er et alvorlig eksempel på dette. Regjeringen bygger sin miljøpolitikk på prinsippet om bærekraftig utvikling. Det rommer også krav om solidaritet med kommende generasjoner både i Norge og i andre land. Vi skal etterlate oss noe mer verdifullt til neste generasjon enn det vi overtok fra dem som gikk før oss.

Når Finansdepartementet har det overordnede ansvaret for bærekraftig utvikling, er det fordi økologi og økonomi henger så nøye sammen. En fornuftig miljøpolitikk er en forsikring mot framtidige utgifter knyttet til klimaendringer som f.eks. ras og flom, forsuring av vassdrag og tap av truede dyre- og plantearter.

Al Gore sier det slik:

«Det kan kanskje se ut som om klimakrisen kommer langsomt. Men i virkeligheten er den en nødsituasjon for vår jord. Vi har omfattende materiale som svært klart tyder på at verden vil oppleve en rekke katastrofer hvis vi ikke raskt og med stor kraft greier å håndtere årsakene til global oppvarming. Vi vil få mange Katarina-er i Atlanterhavs- og Stillehavsområdet, og de vil bringe mer død enn den Katarina som herjet i fjor.»

Orkanen Katarina var en stor katastrofe for dem som ble rammet. Den tok menneskeliv og førte til store ødeleggelser. Den hadde også en enorm økonomisk kostnad. Forsikringskravene etter orkanen kan komme opp i 100 milliarder dollar – nesten et helt norsk statsbudsjett. Det er fem ganger så mye som kravene etter terrorangrepene den 11. september 2001.

Miljøpolitikken går som en grønn tråd gjennom dette budsjettet. Regjeringen foreslår å bevilge 720 mill. kr til CO₂-kjeder og rensing av CO₂ fra gasskraftverk. Grunnfondet for energieffektivisering og fornybar energi foreslås etablert med 10 milliarder kr. Det foreslås også vel 100 mill. kr til kjøp av klimavoter for å bidra til oppfyllelse av Kyoto-avtalen.

Innsatsen for miljørettet bistand øker med 350 mill. kr. I tillegg kommer en historisk jernbanesatsing på over 900 mill. kr.

Regjeringen bruker skatter og avgifter for å oppmuntre til miljøvennlige handlinger. Som et viktig skritt i retning av å oppfylle en av våre store internasjonale miljøforpliktelser og for å redusere sur nedbør foreslår vi en avgift på NO_x-utslipp. For å lette tilpasningen til den nye avgiften

vil vi bidra til å finansiere tiltak som reduserer NO_x-utslippene fra skip og fiskerfartøy. Regjeringen foreslår videre å innføre en CO₂-avgift på innenlands bruk av gass til bl.a. oppvarming av boliger og næringsbygg fra 1. juli 2007. Det vil motvirke at bruk av gass utkonkurrerer mer miljøvennlige alternativer til oppvarming, f.eks. bioenergi.

Regjeringen legger om bilavgiftene i mer miljøvennlig retning. Vi ønsker en mer miljøvennlig bilpark. CO₂-utslipp erstatter slagvolum som beregningsgrunnlag i engangsavgiften. Det vil oppmuntre til kjøp av biler med lave CO₂-utslipp. I tillegg fritas bioetanol fra CO₂-avgiften når den blandes i bensin. Fra før av har vi fritatt E85, bioetanol, fra alle avgifter. Regjeringen foreslår også å utvide dieselavgiften til å omfatte fritidsbåter.

I tillegg foreslår vi å styrke Miljøverndepartementets budsjett innen bl.a. områdevern, forvaltning av verneområder, overvåking og vern av biologisk mangfold, tiltak for villaksen og kulturminner. Kapitalen i Kulturminnefondet foreslås økt med 200 mill. kr.

Min påstand er at det aldri tidligere er blitt lagt fram for Stortinget et så offensivt miljøbudsjett med så store miljø-satsinger.

Bærekraftig utvikling handler ikke bare om miljø. Fatigdomskløften er kanskje verdenssamfunnets største utfordring. Regjeringen trapper opp bistanden ytterligere og plusser på over 2 milliarder kr. Det utgjør 0,97 pst. av bruttonasjonalinntekten – opp fra 0,96. Aldri før er det brukt så mye over statsbudsjettet på bistand, og aldri før har vi vært så nær målet om å bruke 1 pst. av BNI.

I tillegg sletter vi gjenværende skipseksportgjeld på i alt 520 mill. kr som Egypt, Ecuador, Peru, Jamaica og Sierra Leone har til Norge.

Hver eneste dag dør 29 000 barn under fem år i verden av sykdommer det finnes vaksiner mot eller behandling for. Det betyr over 10 millioner barn hvert år. Det er en tragedie vi ikke kan la fortsette. Dette vil FN bekjempe.

Norge har tatt mål av seg til å være en av de førende nasjonene i dette arbeidet. Statsminister Jens Stoltenberg har engasjert seg sterkt i saken og lansert behovet for en global handlingsplan for å redde barn. Planen er tredelt: Vi må sørge for finansiering av vaksiner til alle verdens barn, vi må sørge for at nasjonale helsemyndigheter styrkes, og vi må sørge for at det forskes mer på helseproblemer og løsninger på de sykdommer som rammer de fattigste delene av verden.

Regjeringen vil bruke 800 mill. kr på dette. Denne planen skal legge opp strategien på kort og lang sikt, og Norge skal være med hele veien til målet.

Norge er et relativt lite land, som rår over store havområder og enorme naturressurser i nord. Vi hevder suverenitet over om lag 30 pst. av Europas samlede land- og sjøterritorium. Nordområdene representerer et unikt og sårbart naturmiljø. Her finnes en av verdens største protein-kilder i form av fiskeressurser. Samtidig er dette en av verdens viktigste regioner med utnyttede olje- og gassressurser. Dette krever at vi forvalter våre oppgaver og vår rolle klokt.

Regjeringen har derfor definert nordområdene som sin strategiske hovedinteresse. Her står vi overfor store utfordringer innenfor miljø, ressursforvaltning, energi og sikkerhetspolitikk.

Regjeringen følger opp den strategiske satsingen på tiltak i nordområdene. I budsjettforslaget for 2007 har Regjeringen lagt særlig vekt på tiltak for å styrke samarbeidet med Russland og andre land i nord, oppfølging av Helhetlig forvaltningsplan for Barentshavet, økt overvåking, forsterket beredskap og økt kunnskap – som til sammen utgjør 270 mill. kr.

Vi som bor i Norge, er blant de heldigste i hele verden. Vi har store ekstrainntekter fra olje og gass. Det fritar oss likevel ikke fra å gjøre krevende valg. Vi må sette noen oppgaver foran andre.

Vi foreslår å bruke mange oljekroner over statsbudsjettet for 2007: 71 milliarder. Dette tilsvarer nesten like mye som de samlede bevilgningene til helseforetakene eller tre fjerdedeler av utgiftene til alderspensjon. Hver tolvte utgiftskrone på statens og kommunenes budsjetter er en oljekrone. Ser vi på hele oljealderen under ett, er over halvparten av statens oljeinntekter brukt over statsbudsjettet. Likevel fins det alltid et godt formål der vi kunne ønske å bruke enda en million, eller kanskje til og med en milliard. Problemet er bare at vi ikke kan legge slike utgifter på toppen av alt annet.

Alle forstår at vi ikke kan bruke ubegrenset av olje- og gassinntektene hvert år. Hvis vi pøser inn for mye oljepenger i en situasjon der vi mangler folk til å gjøre jobbene, blir bare prislappen på hver oppgave høyere. I så fall kan renten gå raskere opp og kronen igjen styrke seg.

Næringslivet trenger ikke en reprise på 2002. Mange husker altfor godt hvordan høy rente og en sterk krone den gang førte til at vi mistet over 30 000 arbeidsplasser i løpet av ett år. Mange lokalsamfunn – særlig langs kysten – mistet viktige arbeidsplasser. Vi må ikke stille oss sånn at det gjentar seg.

En rask renteoppgang vil også gjøre livet vanskeligere for alle dem som har lån: kommuner, bedrifter og enkeltpersoner. De siste fem årene har særlig husholdningene tatt opp store lån. En del unge kan nå være veldig sårbare for renteøkninger. Siden sommeren 2005 har Norges Bank satt opp renten fem ganger, fra 1 3/4 pst. til 3 pst., og banken varsler at renten gradvis vil bli satt opp på et mer normalt nivå. Dette er det viktig å huske på for alle som vurderer å ta opp lån.

Vi har bestemt oss for at vi skal forvalte de store olje- og gassinntektene også med tanke på våre barn og barnebarn – og barnebarns barn. Det er mange grunner til det. For det første er det tilfeldig at det var akkurat vår generasjon som fikk muligheten til å pumpe opp den oljen og gassen som det har tatt naturen millioner av år å danne. For det andre har vi dyttet store forpliktelser over på kommende generasjoner, forpliktelser som er knyttet til finansiering av våre pensjoner og til all den omsorgen som vi trenger når vi blir mange gamle. Dette understreker behovet for å føre en bærekraftig økonomisk politikk. Handlingsregelen hjelper oss med dette. Den er ikke et mål i

seg selv, men et virkemiddel som skal hjelpe oss til å føre en bærekraftig økonomisk politikk.

Statens pensjonsfond – Utland er ved utgangen av 2006 beregnet til 1 756 milliarder kr. Men allerede i dag har vi tjent opp alderspensjonsrettigheter i folketrygden på 3 900 milliarder kr, mer enn dobbelt så mye som det er penger i Statens pensjonsfond. Størrelsen på disse rettighetene øker nå med nærmere 300 milliarder kr i året. Derfor har Stortinget bestemt at alle statens olje- og gassinntekter skal settes inn i fondet, og at uttaket skal svare til gjennomsnittlig realavkastning av kapitalen, anslått til 4 pst. Selv om fondet ikke er øremerket pensjonsutgifter, tror jeg de fleste forstår at det blir mer å bruke på andre prioriterte velferdsoppgaver desto større fondet, og dermed fondsavkastningen, er.

For å styrke morgendagens velferd trenger vi mennesker som kan bidra. Arbeidskraften er vår aller viktigste ressurs, og behovet for økt arbeidsinnsats er stort. I august meldte 47 pst. av bedriftene i Norges Banks regionale nettverk at mangel på arbeidskraft var en begrensende faktor for produksjonen. Gjennom en bred satsing legger Regjeringen til rette for økt tilbud av arbeidskraft. Arbeidskraftsressursene som står utenfor det ordinære arbeidsmarkedet, må mobiliseres. NAV-reformen skal styrke sysselsetting og bidra til en inkluderende prosess der personer som har falt utenfor, skal få muligheten til å prøve seg i arbeidslivet. Forslaget om endringer i sykelønnsordningen vil legge til rette for bedre og raskere tilbakevending til arbeid for sykmeldte og motvirke langtidsfravær. Den klare satsingen på barnehageplasser legger til rette for økt yrkesdeltakelse for barnefamilie. Aldringen av befolkningen understreker utfordringene, og Regjeringens forslag til pensjonsreform som vi legger fram om få uker, stimulerer til forlenget arbeidsinnsats. Regjeringen foreslår også å styrke NAVs rekrutteringsarbeid i utlandet for å legge til rette for at arbeidsinnvandring også framover kan avhjelpe mangelen på arbeidskraft.

Selv om vi trenger kvalifisert arbeidskraft, vet vi at mange høyt utdannede unge og voksne med innvandrerbakgrunn ikke får prøve seg på arbeidsmarkedet og blir diskriminert. Dette har vi ikke råd til. Vi må bekjempe intoleranse for å sikre norsk konkurranseevne framover.

Erik Brofoss var finansminister etter krigen. Den gang hadde regjering, storting og folk flest ett prosjekt: å gjenreise et land som hadde vært rammet av krig. De hadde store oppgaver og lite penger. Brofoss avsluttet sin tre timer lange finanstale i februar 1946 på følgende måte – og perspektivet er like aktuelt i dag:

«(...) 2 verdenskriger måtte til for å gjøre det klart for enhver at krig føres og vinnes med arbeidskraft og produksjonsmidler.

Dette gjelder ikke mindre om de gjenreisningsoppgaver vi står overfor i dag. Vi må fri oss fra innbildningen om pengene som grunnlag for levestandard og velstand. Hvor viktig pengeproblemene enn måtte være, må vi aldri glemme å se på realitetene bak tallene. La oss alltid ha for øye at vi lever av hverandres arbeid. Og jeg understreker hverandres, ikke andres.»

Regjeringen legger med dette fram statsbudsjettet for 2007. Det følger opp Soria Moria-erklæringen. Det er et offensivt budsjett for mer fellesskap. Det er et budsjett som sikrer balanse i norsk økonomi. Det er et klart politisk budsjett, tydelig rødt og grønt. Det viser *våre* veivalg. Jeg gleder meg til å se opposisjonens alternativer. Det vil klargjøre forskjellene i norsk politikk.

Presidenten: Presidenten vil foreslå at det nå åpnes for en kommentarrunde begrenset til et innlegg på inntil 5 minutter fra hver partigruppe, i samsvar med forretningsordenens § 34 a.

Presidenten vil så foreslå at vi fraviker forretningsordenens § 34 a, slik at finansministeren gis mulighet til en kort kommentar på inntil 2 minutter etter innlegg fra representanter fra hvert opposisjonsparti, og at disse etter det får en mulighet til å gi et svar på inntil 2 minutter.

Videre foreslås at finansministeren eller statsministeren får mulighet til et sluttinnlegg på inntil 3 minutter.

– Dette anses vedtatt.

Karl Eirik Schjøtt-Pedersen (A) [10:52:49]: Stortingsvalget sist høst var et veivalg. Arbeiderpartiet, SV og Senterpartiet vil bruke Norges velstand til å gi folk bedre velferd, bedre skole og bedre eldreomsorg i stedet for å dele ut lavere skatt til dem som har mest fra før, slik Høyre og Fremskrittspartiet ønsker.

Vi lovte at alle som ønsker det, skal få barnehageplass. Derfor legger vi opp til full barnehagedekning i 2007. Vi lovte å satse på kunnskap. Derfor tar vi et kraftig løft for skolen. Vi lovte gratis læremidler i videregående opplæring. Nå gjennomfører vi det. Vi lovte å styrke eldreomsorgen. Nå gjør vi det gjennom et historisk løft for kommuneøkonomien i år og neste år. Vi er på god vei mot 10 000 nye årsverk i eldretjenesten. Vi styrker sykehuse- ne. Vi holder løftet om historisk satsing på kultur. Vi tar et massivt løft mot fattigdom. Bistanden øker mer enn noen gang. Men for å kunne dele mer må vi også skape mer.

Næringslivets viktigste krav er bedre samferdsel. Vi lovte å øke bevilgningene til vei og jernbane med 2 milliarder kr mer pr. år enn den forrige regjeringen hadde planlagt. Vi holder det vi lovte. Det er den sterkeste veksten i veibevilgninger på 15 år og for jernbanen på 25 år. Vi tar et kjempeløft for nordområdene. Vi tar tak i Norges muligheter for næringsutvikling – i reiselivet, i fiskerinæringen, i skognæringen, i distriktene. Og viktigst: For norsk næringsliv er det avgjørende at det føres en ansvarlig økonomisk politikk som ikke øker presset på renten eller truer næringslivets konkurranseevne. Det er første gang siden den forrige Stoltenberg-regjeringen at det legges fram et budsjett som følger handlingsregelen.

Hva er så alternativet? Er det Fremskrittspartiet med en pengebruk som ifølge sjefen for Norges Bank ville ha umiddelbar virkning i form av et høyere rentenivå og en sterkere kronekurs – en politikk som vil ramme unge familier med høye boliglån, en politikk som vil føre til tap av titusenvis av arbeidsplasser i norsk næringsliv?

Høyres leder vil ha en bred borgerlig allianse. Hva innebærer det? Skal man bygge på Kristelig Folkepartis

ønske om en sterk offentlig skole og et sterkt offentlig sykehus, eller på Fremskrittspartiets ønske om å privatisere skoler og sykehus? Skal man bygge på Kristelig Folkepartis ønske om økt bistand, eller på Fremskrittspartiets ønske om dramatiske kutt i bistanden? Skal man bygge på Kristelig Folkepartis ønske om satsing på kultur, eller på Fremskrittspartiets forslag om kutt i kulturen? Og hva er alternativet når det gjelder sykelønn? Er det Fremskrittspartiets utsagn om at karensdager truer i bakgrunnen?

I den neste timen vil vi få høre at Regjeringen burde gjort enda mer på mange områder. Da vil jeg minne Høyre om at satsingen på vei og jernbane er *2 milliarder kr* større enn det de selv mente var nødvendig da de selv satt i regjering. Jeg vil minne Fremskrittspartiet om at vi nå gjennomfører det opplegget for vei og jernbane som Fremskrittspartiet var enig i ved behandlingen av Nasjonal transportplan. Jeg vil minne om at bevilgningene til sykehus, i motsetning til i fjor, både dekker opp veksten i aktivitet, dekker økte pensjonskrav, retter opp skjevheten mellom ulike deler av landet og tilfører 1 milliard kr, slik at sykehusene igjen kan anskaffe og vedlikeholde bygninger og utstyr. Jeg vil minne om at den forrige regjeringen skrøt av å ha satt inn 1,3 milliarder kr mot fattigdom i løpet av fire år. Nå øker vi innsatsen med 1,5 milliarder kr på bare to år.

Nå er det ikke tid for å fortelle hvor en kunne ønske enda mer. Tvert imot er det tid for å fortelle hvorfor de forrige regjeringspartiene og Fremskrittspartiet ikke selv gjorde mer da de hadde flertall. Svaret er at vi velger et bedre fellesskap der de valgte skattelette. Og utfordringen er å fortelle hvor man skal kutte for å betale der man ønsker å satse mer.

Dette er et budsjett som viser en ny retning. Det er et budsjett som viser at Regjeringen innfrir sine løfter. Det er et budsjett som regjeringspartiene er stolte av. Vi ser med glede fram til debatten.

Ulf Leirstein (FrP) [10:57:57]: Vi har nå kommet til det første budsjettet hvor dagens regjering har hatt mulighet til å ha full kontroll. Denne gangen har man ingen mulighet til å skyldte på andre for at noe var bygd inn, at det var andre forutsetninger, eller at andre hadde lagt noe til grunn som man ikke står inne for. Nå må man ta det fulle og hele ansvar. Når man hører på finansministeren, får man inntrykk av at her har man ingen problem med å ta det fulle og hele ansvar. Og det er for så vidt greit.

Norsk økonomi går veldig godt. Vi har på mange måter et veldig bra land, og på mange områder går det veldig bra i norsk næringsliv, osv. Men det er rett og slett usosialt at man fra Regjeringens side ønsker å bygge opp denne oljerikdommen uten at de som lever i dag skal få mulighet til å nyte noe mer godt av den rikdommen vi faktisk har. 2 182 milliarder kr skal Statens pensjonsfond – Utland, altså oljefondet, være på når neste år er omme. Det er usosialt at man da ikke kan gi mer i skattelette til dem som har lite fra før. Det har man mulighet til med denne oljerikdommen. Man kunne gjort et skikkelig løft for minstepensjonistene. Man kunne gjort noe skikkelig med et system som er urettferdig for samboende eldre. Man kunne

gjort et skikkelig løft for eldreomsorgen. Jeg hører Regjeringen si at det er det man gjør, men det gjenstår å se. Jeg skal komme tilbake til det.

Vi har fått varslet at man skulle gjøre en skikkelig opprydning når det gjaldt statlige gebyrer, men vi konstaterer at det er småpenger – 270 mill. kr – som går til å rydde opp i de gebyrene mange føler er urettferdige, hvor man altså betaler mer for enkelte tjenester enn det faktisk koster å produsere dem. Man kunne virkelig gjort noe med det avgiftsnivået som er i Norge. Og avgiftsnivået i Norge er nettopp noe som tynger spesielt dem med små og middels inntekter.

Så kunne man faktisk gjort noe ordentlig med sykehusenes økonomi. Jeg hører at man nå skryter av bl.a. 1,6 milliarder kr mer til sykehusene. Men 1 milliard kr går rett og slett til å dekke økte pensjoner. Vi vet at sykehusene og foretakene har en samlet gjeld på mange, mange milliarder kroner. Vi hører ikke om noen store løsninger på disse utfordringene i dag. Og hvordan oppleves verden der ute blant folk flest? Folk flest opplever at mange planlagte operasjoner utsettes, og mange opplever at man ikke får den behandlingen man trodde man skulle få. Det er noe som Regjeringen må svare på i tiden framover.

Det var mange løfter som Regjeringen kom med i Soria Moria-erklæringen. Min påstand er at Regjeringen vil ha meget dårlig tid til å innfri løftene i Soria Moria-erklæringen. Men nå er det ikke min oppgave å gjennomføre Soria Moria-løftene, det får Regjeringen svare for selv.

Jeg konstaterer at mange av løftene går på oppgaver som i dag ligger til kommunene. Det gjelder bl.a. innenfor eldreomsorg, og det gjelder innenfor skole – grunnskole og videregående skole. Der ligger oppgaveløsningen til norske kommuner og fylkeskommuner. Problemet er at når man nå overfører 2,4 milliarder kr mer i frie midler, vil man ikke være garantert at disse pengene i kommunene blir brukt til det Regjeringen eller Stortinget måtte ønske. Det er altså frie midler og ikke øremerking.

Så til skatteskjerpelser. Det er slik at det aldri før har blitt innbetalt mer skatt i dette landet. Man har på den annen side veldig mye midler i forhold til oljeformuen vår. Man kunne altså hatt råd til å unngå den skatteskjerpelsen Regjeringen legger opp til, på 2 milliarder kr. Det hadde vært fornuftig for å ha en forutsigbarhet. Men Regjeringen er nå tilbake til 2004-nivå på skatter. Således vil man med andre ord klare å holde det valgløftet, med mindre man lar seg friste de to siste årene av perioden til å øke skattene mer. Men man gjør altså endringer. Man gjør bl.a. endringer i toppskatten. Det gjør at ganske mange som nå tjener rundt 400 000 kr og oppover, skal betale mer i toppskatt. For mange høres det ut som høye lønninger, men for enkelte er ikke det en så voldsomt høy lønning. Det betyr at 65 000 flere mennesker skal betale toppskatt.

Fremskrittspartiet er selvfølgelig sånn sett ikke fornøyd. Noe annet forventet vel heller ikke Regjeringen. Det er selvfølgelig punkter som vi gjerne kan si er fornuftige – jeg har hørt frikortgrenser og andre ting. Det skal jeg komme tilbake til senere når vi skal debattere statsbudsjettet.

Regjeringen har tidligere varslet at den ønsker et samarbeid med opposisjonen, og man ønsker å lytte til folk ute. Et avsluttende spørsmål, som finansministeren sikkert kan svare på, er derfor om Regjeringen faktisk vil sette inn all sin prestisje på at dette budsjettet blir vedtatt akkurat slik det er nå, eller vil man lytte til folk, vil man lytte til opposisjonen, og vil man lytte til alle de organisasjonene som kommer på høring i finanskomiteen og i Stortinget ellers?

Statsråd Kristin Halvorsen [11:03:22]: Til det siste først. Nå har Regjeringen lagt fram et budsjett som er godt forankret i regjeringspartienes stortingsgrupper – et budsjett vi mener på alvor er et godt budsjett. Men det skal være en prosess i Stortinget. Det skal være mange organisasjoner som kommer på høringer hit, og det kan være justeringer i dette budsjettet som det er fornuftig å foreta etter at man har hørt synspunkter som vi ikke har hørt. Og skulle opposisjonen komme på en god idé eller flere, er vi selvsagt også lydhøre for det. Men da er det snakk om justeringer i budsjettet hvis de tre partigruppene er enige om det, og hvis Regjeringen er enig i det samme.

Jeg hadde ventet at Fremskrittspartiet var misfornøyd. Selv om vi bruker mer oljepenger enn vi noensinne har gjort, over dette statsbudsjettet – 71 milliarder kr, 6 milliarder kr mer enn i fjor – vil de ønske å bruke mer. Men de store utfordringene vi nå har i norsk økonomi, dreier seg om to ting. Det dreier seg om at vi er i nærheten av å møte den kapasitetsgrensen vi har i forhold til hvor mye vi faktisk kan få til. Det er ikke fordi vi mangler penger, det er fordi vi mangler folk. Veldig mange bedrifter, som jeg var inne på, sier nettopp at de kunne produsert mer hvis de hadde kvalifisert arbeidskraft. Derfor er det så utrolig viktig at vi finner akkurat det rette punktet i forhold til hvor mye oljepenger vi skal bruke neste år. For hvis vi ikke klarer å finne det, går renta raskt og mye opp – mer enn det Norges Bank har forutsatt at den skal gjøre. Det kan bety gjeldskrise for mange unge. Hvis vi ikke finner det punktet, kan det bety at kronkursen går raskt opp, og at vi mister mange arbeidsplasser. Så det viktigste vi nå kan legge grunnlaget for, er at vi kan holde denne situasjonen med lav arbeidsløshet så lenge som mulig. For arbeidsløshet er den dårligste fordelingspolitikken noen kan bedrive.

Ulf Leirstein (FrP) [11:05:20]: Det er godt å høre at man vil se på eventuelle fornuftige forslag fra opposisjonen. Det ser vi virkelig fram til. Og Fremskrittspartiet har mange forslag. Det regner jeg med at vi kan komme tilbake til.

Når det gjelder bruk av oljepenger, har jeg konstatert gjennom sommeren at bl.a. Jan Davidsen, Per Olaf Lundteigen og flere innen regjeringspartienes egne rekker faktisk har vært veldig klare på at nå må det kunne brukes noe mer oljepenger i norsk økonomi uten at man setter norsk økonomi over styr. Jeg konstaterer at de kreftene i regjeringspartiene som rir den hesten, faktisk har lidd nederlag i dette budsjettet. Jeg konstaterer at Regjeringens mål er å nå 4-prosenten. Det har man nå nesten klart, og man er stolt av det. Av en eller annen grunn har man kom-

met til at denne 4-prosenten av realavkastningen av oljefondet liksom er det eneste hellige og det eneste riktige i norsk økonomi, helt uavhengig av hva man brukte i fjor. I 2006 fikk Fremskrittspartiet beskjed fra regjeringspartiene om at man ikke kunne bruke mer penger, da ville det gå galt. Nå bruker Regjeringen mer penger, men dog innenfor den såkalte 4-prosenten.

Jeg er helt overbevist om at det finnes muligheter for å gjøre fornuftige investeringer i norsk økonomi, gjennom f.eks. et skikkelig løft på veisektoren, framfor bare å investere i utenlandske aksjer og obligasjoner. Nå er det slik, bl.a. på veisektoren, at vi har hørt at man skryter av at man nå følger opp Nasjonal transportplan med ca. 2 milliarder kr. Det er positivt. Problemet er at man har et stort etterslep, som man nå ikke får tatt igjen. Vi vet at det store etterslepet totalt på norske veier er på 43 milliarder kr. Det man gjør med disse to milliardene, er å hindre at etterslepet skal bli større. Men utfordringen blir nye investeringer i vei, som jeg tror vi kommer til å se veldig lite til. Det som kommer av nye investeringer, vil stort sett være bompengefinansierte investeringer. Bilistene skal altså betale mer av den pakka og den prisen det koster å ha gode veier i et land som faktisk trenger det.

Jan Tore Sanner (H) [11:07:30]: I flere uker nå har Regjeringen delt ut både smågodt og storgodt, og jeg registrerer at finansministeren fortsetter i dag ved å snakke mye om å dele, men hun snakker nesten ikke noe om at verdiene også må skapes.

Jeg mener at det er to grunnleggende spørsmål som må stilles i dag. Det første er om budsjettet svarer på de utfordringene som Norge og norsk økonomi står overfor. Vi vet at vi har behov for mer arbeidskraft. Vil dette budsjettet føre til at flere av dem som står utenfor arbeidsmarkedet, kommer inn på arbeidsmarkedet? Vil vi få mindre permflytting og flere varme hender i omsorgen? Åpnes det for mer arbeidsinnvandring, slik at vi får mer kvalifisert arbeidskraft til Norge? Investeres det nok i fremtiden, slik at vi kan øke verdiskapingen og trygge velferden for morgendagen?

Det andre spørsmålet som budsjettet må besvare, er om man møter de mange behovene og de mange bekymringene som mange mennesker føler i hverdagen. Jeg som småbarnsfar er veldig glad for at finansministeren snakker om barna våre. Men barna våre trenger mer enn en barnehageplass. Spørsmålet som mange foreldre stiller seg, er om barna våre får nok kunnskap i skolen. Og spørsmålet mange stiller seg, er om vi får nok omsorg i eldreomsorgen, om det blir bedre kvalitet i eldreomsorgen. Mange stiller spørsmålet om tryggheten på gatene økes, og om det blir mer politi.

Ingen regjering har hatt større økonomisk handlingsrom enn den rød-grønne regjeringen. Høyre sørget i regjering for at vi gjennom vekstfremmende skattelettelser og ved å satse på kunnskap og infrastruktur bidrog til å skape en større økonomisk vekst. Det har gitt rom for å øke velferden.

Jeg er glad for at Regjeringen styrker velferden på viktige områder. Høyre kommer til å støtte det forslaget som

foreligger, til vekst i kommunenes frie inntekter. Det oppsiktsvekkende med det forslaget vi har fått i dag, er at en regjering som surfer på så gode tider, allikevel velger å kutte i morgendagens velferd. Igjen ser vi at de rød-grønne partiene gjør høyere utdanning og forskning til budsjettets tapere. Igjen ser vi at den rød-grønne regjeringen vil gjøre det mindre lønnsomt for mange å arbeide og å spare. Alle land rundt oss satser nå mer på kunnskap, mer på forskning, mens den rød-grønne regjeringen går i stikk motsatt retning, ved at man nå kutter innenfor høyere utdanning.

Arbeiderpartiets parlamentariske leder, Hill-Marta Solberg, sa i frontaledebatten i går at vi vil se «et tydelig rød-grønt budsjett». Ja, den største kursendring med dette budsjettet er at Regjeringen ikke sørger for at man fører en politikk som gjør at vi også kan få gode tider fremover, hvor man sørger for at vi også investerer i fremtiden, investerer i morgendagens velferd.

Høyre kommer i sitt alternative budsjett til å satse mer på kunnskap og forskning. Vi kommer til å satse mer på veibygging og på vedlikehold av veier. Vi kommer også til å foreslå vekstfremmende skattelettelser, slik at det blir lønnsomt å arbeide.

Ola By Rise sa for en stund siden at han ikke ville spille rød-grønn fotball, for det er nemlig å love mye og levere lite. Jeg tror nok at det er ganske mange velgere som i dag er skuffet – skuffet over at man øker maksprisen i barnehagene, skuffet over at det kuttes i høyere utdanning og forskning, skuffet over at det kuttes i forsvarsbudsjettet, og skuffet over at vi har fått et passivt helsebudsjett.

Jeg har til slutt et spørsmål til finansministeren. I et nettmøte like før valget fikk daværende opposisjonsleder Jens Stoltenberg spørsmål fra en statsansatt som hadde 430 000 kr i inntekt, om han ville få høyere skatt med en rød-grønn regjering. Da svarte Jens Stoltenberg at en person som tjener 430 000 kr, ikke ville få høyere skatt på arbeid. Den 21. mars i år fikk Jens Stoltenberg, nå statsminister, spørsmål om han stod ved sitt løfte til denne statsansatte personen med 430 000 kr i inntekt, eller om han ville få høyere skatt. Statsministeren bekreftet at han stod ved sitt løfte til den statsansatte, nemlig at en med inntekt på 430 000 kr ikke skulle få høyere skatt. Hvorfor har finansminister Kristin Halvorsen nå overkjørt statsministeren og økt skatten for den personen som tjener 430 000 kr?

Statsråd Kristin Halvorsen [11:12:41]: La meg bare starte med å si at Høyre har en veldig dårlig sak hvis de prøver å gi inntrykk av at dette er et statsbudsjett som betyr store skatteskjerpelser for folk med helt vanlige inntekter. Det gjør det ikke. Det betyr skattelettelser, særlig for de gruppene som har mellom 150 000 og 200 000 kr i inntekt. Det er nesten uforandret for gruppene i midten. Det er først og fremst de med inntekter på over 1 mill. kr som nå skal betale mer i skatt.

Vi står jo på at vi skal gjøre dette valget. Den rød-grønne regjeringen står på at vi skal tilbake til 2004-nivå. Det er fordi vi vet at vi har et mandat fra velgerne til å styrke fellesskapet. Det var sånn at høyresiden tapte valget i

2005 fordi folk ikke mente at skattelettelser var det viktigste, fordi folk mente at fellesgodene var det viktigste.

Så prøver representanten Sanner å gi inntrykk av at dette er et statsbudsjett der vi ikke investerer for fremtiden. Hvor feil kan man ta? Hva er den viktigste utfordringen vår nå? Det er å skape mer arbeidstilbud og få flere folk i jobb, fordi vi nå mangler arbeidskraft til å gjøre alt det vi gjerne skulle gjøre. Det er nettopp derfor vi nå ruller ut NAV-reformen med stor styrke, sånn at folk som ikke har hatt mulighet til å få jobb på lang tid, nå skal få en mulighet. Det er nettopp derfor. Det er en ting til i forhold til å bygge barnehager. Det gjør vi først og fremst fordi barn trenger en barnehageplass, men det betyr jo også at mange småbarnsforeldre kan gå tilbake på jobb med god samvittighet. Vi styrker også det arbeidet vi gjør i utlandet for å opplyse om at Norge trenger mer arbeidskraft. Og vi investerer mer i forskning enn før.

Jeg syns det blir nesten litt morsomt når Høyre begynner å etterlyse investeringer på samferdselssektoren. Når kom denne elskoven for asfalt over Høyre? Den var ikke der før da de selv satt i regjering og hadde mulighet til å gjøre noe med det. Nå gjør vi noe med det.

Jan Tore Sanner (H) [11:14:43]: Høyre er en sterk forsvarer av fellesskapet. Når vi er opptatt av å skape flere verdier, satse på verdiskaping, satse på forskning, satse på innovasjon, satse på kunnskap, er det nettopp fordi vi er opptatt av å bake kaken større, slik at det blir større rom for å styrke velferden. Derfor støtter Høyre forslaget om å øke overføringene til kommunene. Derfor ønsker vi å styrke velferden på en del sentrale områder.

Finansministeren kan ikke ro seg bort fra at det i dette budsjettet kuttes innenfor høyere utdanning. Finansministeren kan ikke ro seg bort fra at man har senket ambisjonsnivået når det gjelder forskning. Høyre kommer til å investere mer i fremtiden ved at vi skal trappe opp innsatsen når det gjelder både kunnskap og forskning. Jeg konstaterer at finansministeren velger å gå stikk motsatt vei av det alle land rundt oss gjør.

Det er ikke noe nytt at man øker veibudsjettet fra det ene året til det andre. Vår regjering bevilget mer penger til vei enn man gjorde forrige gang Jens Stoltenberg var statsminister. Det er ikke noe oppsiktsvekkende at det nå, når det er skapt større rom i budsjettet, er mer rom for å investere i veier. Jeg innrømmer gjerne at Høyre gjerne skulle investert enda mer i vei i forrige periode. Nå ser vi at det er rom i budsjettet, og da mener vi at det er riktig å satse mer på veibygging – på nye veier og på vedlikehold av veiene.

Til slutt: Jeg sier ikke at det er store skatteøkninger, men det er ganske oppsiktsvekkende at en regjering som har fått titalls milliarder i høyere skatteinntekter, allikevel finner det riktig å øke skatten for en statsansatt som tjener 430 000 kr. Det er oppsiktsvekkende at man nå velger å øke skatten på sparing, at man øker skatten på bolig. Det er helt unødvendig. Jeg konstaterer at de rød-grønne partiene øker skattene, ikke fordi det er riktig, ikke fordi det er nødvendig, men de øker skattene av gammel vane.

Heikki Holmås (SV) [11:17:10]: Det er kanskje ett løfte folk forbinder med SV mer enn med noen andre. Det er løftet om rett til barnehage for alle og en lavere maksimumspris. Det løftet holder vi.

Vår regjering har satt av penger til den største barnehageutbygging noensinne, fordi vi mener barnehage er bra for ungene og helt nødvendig for barneforeldrene. Jeg bare ser det for meg: I løpet av denne stortingsperioden kommer vi til å få se bildet av Øystein Djupedal som leier det siste barnet i barnehagekøen inn til nyåpnet Soria Moria barnehage. Det er et vakkert syn.

Det eneste som kan hindre oss, er fire Høyre-ordførere. Det er Herman Friele i Bergen, Erling Lae i Oslo – som riktignok ikke er ordfører – Leif Johan Sevland i Stavanger og Jostein W. Rovik i Sandnes. Det er folk som til nå ikke har gjort jobben for å sørge for at innbyggerne deres skal få det barnehagetilbudet de fortjener. Men de har ett år på seg. De får ha lykke til!

Vi gjør vår del av jobben og sørger for penger til utbygging og makspris, slik at ingen foreldre skal behøve å være bekymret for om de kan gå tilbake igjen til jobb når fødselspermisjonen tar slutt, eller om de må begynne å søke på nettet etter barnepass uten noen som helst slags form for kvalitetskontroll.

Dette er et budsjett som er med på å forandre Norge til et bedre land for folk.

Jeg vil ha et Norge som tar miljøutfordringene for kloden på alvor, og som går foran for å få bukt med oppvarmingen av jordkloden som gir oss farligere vær, som dreper titusener over hele kloden med tørke, flom og orkaner. Vi går i spissen for å utvikle teknologier for å deponere CO₂. Vi tar ansvaret for å få ned utslippene våre her hjemme. Vi satser på jernbane rundt de store byene og miljøvennlige biler for å få ned utslippene av klimagasser. Ingen regjering før vår har satt av penger til CO₂-rensing. Ingen regjering har de siste 25 år satset så mye penger på jernbane – det er 50 pst. økning. Ingen regjering har satset så mye på utvikling av nye fornybare energikilder. 10 milliarder kr i fond gir avkastning til å hjelpe folk bort fra strømvhengighet, ved utvikling av bioenergi, vindmøller og annen kraftproduksjon. Dette er et kjempebudsjett for miljøet, og det er vi stolte av.

Jeg vil ha et Norge som leder an i kampen mot internasjonal fattigdom og for en rettferdig utvikling i verden. Vi kommer til å nå målet om at 1 pst. av inntektene våre skal gå til utvikling i fattigere land enn vårt eget, fordi vi mener det er riktig med en rettferdig utvikling i verden, fordi vi mener at vi er moralsk ansvarlige – som et av verdens aller rikeste land, som tjener penger på å selge dyr olje til fattige land – for å bidra med noe av vår rikdom til andre. Da tar vi vår del av det internasjonale ansvaret, ved å få til en kjempeøkning som i kroner og øre aldri har vært så stor i Norges historie. I kroner og øre er dette et kjempeløft for utvikling i verden.

Vi snur utviklingen i Norge der det er noen som drar ifra fordi de har bidratt mindre med skatt til fellesskapet enn andre, og der noen har sakkert akterut fordi høyresiden i sine år ved makten valgte å kutte i velferdstilbudet som de med dårligst råd er avhengige av.

I Dagbladet i dag er det lagt fram dokumentasjon som viser hvordan de 5 000 rikeste her i landet er blitt mer enn dobbelt så rike, mens gjennomsnittsnordmannen har fått moderat mer å rutte med i de siste årene. Og Per-Kristian Foss, den forrige finansministeren, sa:

«Bra at de rike er blitt rikere.»

Nei, det er ikke bra. Det er ikke bra at de rikeste er blitt rikere, når de fikk skatteletter som ble betalt med kutt i antall lærere i grunnskolen. Det er ikke bra når det ble betalt med kutt i arbeidsledighetstrygden til folk som gikk arbeidsløse. Det er ikke bra når det ble betalt med høyere egenandeler og sosialhjelpssatser som sakkert akterut i forhold til det gjennomsnittsnordmannens velferd økte. Derfor lar vi folk bidra mer til fellesskapet og satser på fortsatt bedre kommuneøkonomi, bedre skoler, flere lærere, nye skolebøker i grunnskolene, flere hender i eldreomsorgen og bedre tilbud til dem som har rusproblemer eller psykiske problemer. Vi fordeler mer rettferdig på den måten som vi har hørt finansministeren beskrive. I tillegg øker vi sosialhjelpssatsene og hjelper flere folk ut i jobb.

Jeg har en venn som jobber på videregående skole på Oslos østkant. Hvert år opplever han det samme: Halvparten av skoleelevene sitter på skolen de første par ukene uten bøker, for de venter på stipend. De venter på stipend som de skal få. Mens de elevene som har foreldre som har bra med penger, kjøper skolebøker, sakkert de andre elevene akterut faglig. Dette er klasseforskjeller vi gjør noe med når vi sørger for gratis skolebøker. Og vi skal fortsette å utjevne klasseforskjellene her i landet.

Hans Olav Syversen (KrF) [11:22:43]: Finansministeren har for vane å fortelle at den forrige regjeringen prioriterte skattelettelse. Det er feil. Den forrige regjeringen prioriterte å få orden i norsk økonomi, for derigjennom å få økte skatteinntekter, som den nåværende regjering faktisk nyter godt av.

Det skal god rygg til å bære gode dager, heter det. Å føre en fornuftig økonomisk politikk krever sin rygg. Kristin Halvorsen er blitt en dreven forsvarer av handlingsregelen, og det er bra. Vi har et ansvar for å forvalte vår olje- og gassformue slik at den skal være til glede ikke bare for oss, men også for kommende generasjoner. Det er framtidsrettet politikk, selv om det kan være krevende i øyeblikket.

Økt velstand gir også en unik sjans for oss til å gi et bidrag til kampen for en mer rettferdig fordeling av godene i verden. Bondevik II-regjeringen maktet å øke bistandsandelen hvert år. Vi kan velge om vi vil se på Norges voksende rikdom som et problem fordi det er utfordrende å holde bistandsandelen oppe, eller som en historisk mulighet. Regjeringen har heldigvis fulgt opp og valgt det siste. Det vil Kristelig Folkeparti gi Regjeringen stor honnør for.

Honnør skal Regjeringen også ha for å følge opp trosopplæringsreformen – en av de viktigste arbeidsoppgaver så vel for Den norske kirke som for ulike livssynssammfunn.

Vi konstaterer at kontantstøtten i år står urørt, om enn kanskje med litt vekslende entusiasme fra deler av Regjeringen.

Oppspillet til dette budsjettet har vært eiendommelig: sommerens skattedebatt, interne samarbeidsproblemer brettet ut i all offentlighet, og så sykelønnsaken som kronen på verket. Vi har et budsjett som ikke er fullstendig ferdig fra Regjeringens hånd. 2,5 milliarder kr svever fortsatt i det uvisse, i hvert fall hvis det er reelle drøftinger som skal skje i det nedsatte utvalget, og det må vi vel gå ut fra.

To løftebrudd lyser i hvert fall mot en: Matmomsen økes – ikke akkurat i tråd med Senterpartiets program – og maksimumsprisen i barnehager økes. Da er det lettere for Øystein Djupedal, for å sitere Holmås, å leie «det siste barnet i barnehagekøen inn». Men er det slik den nåværende regjering har tenkt å oppfylle sine løfter, så skjer det ved tilsvarende løftebrudd. Vi må kanskje ta dette som en snikende erkjennelse av at også i denne regjeringen innser man at full barnehagedekning må komme først.

Det er også grunn til å spørre hva de reelle økningene innenfor sykehussektoren og kommunesektoren egentlig innebærer, ikke minst når en ser hva økningen er ment å dekke. Her tror jeg det vil ligge overraskelser for noen hver. Når det gjelder psykiatrisatsingen, ser det faktisk ut som om den er for nedadgående i forhold til den opptrappingsplanen som lå der.

Norge trenger arbeidskraft. Samtidig har vi 30 000 yrkeshemmede som står uten tilbud, og ventetiden er to år. Kravet om raske gjennomføringsløp har gått på bekostning av yrkeshemmede som har størst bistandsbehov, dvs. psykisk syke, rusavhengige og funksjonshemmede. Det synes jeg ikke den rød-grønne regjeringen burde være bekjent av. For Kristelig Folkeparti handler dette virkelig om å gjøre arbeidslivet mer inkluderende. Jeg hadde faktisk trodd at Regjeringen i større grad hadde vært enig i det.

Det er et stort paradoks at rusavhengige står i kø for behandling og rehabilitering samtidig som behandlingsplasser står tomme. Private, ideelle rusinstitusjoner har ledig kapasitet, men mangler finansiering av behandlingen. Slik kan vi ikke ha det. Slike systemfeil står i veien for hjelp til noen av dem som trenger det mest. Det må vi endre på.

Regjeringen svekker bevilgningene til høyskoler og universiteter. Det er et paradoks. Et like stort paradoks er behandlingen enkelte private høyskoler får av denne regjeringen. Vi trenger flere lærere og førskolelærere, men Regjeringen strammer grepet om viktige utdanningsinstitusjoner, som f.eks. Lærerakademiet i Bergen. Det er ikke bare en urettferdig politikk, det er en uforståelig nedprioritering av viktige utdanningsinstitusjoner i vårt samfunn.

Statsråd Kristin Halvorsen [11:27:58]: Først vil jeg gjerne takke representanten Syversen for at han ser det store løftet som er på bistand, og at han uttrykker felles verdier med dagens regjering i forhold til at vi har et stort ansvar for å satse på solidarisk innsats og for å bekjempe fattigdom. Jeg ser, når jeg ser statsbudsjettsarbeidet fra en litt annen side enn jeg har gjort før, at Kristelig Folkeparti har gjort en anstendig innsats på dette området i sin tid i regjering.

Der jeg tror Kristelig Folkeparti er langt mer enig med oss enn de er med Høyre og Fremskrittspartiet, er i spørsmålet om prioritering av skattelettelse. Det siste året prioriterte den forrige regjeringen skattelettelse – i forhold til det året da den kom inn – på 24 milliarder kr. Det er helt opplagt at det har gått på bekostning av fellesskapsløsninger. Det er det vi nå ønsker å snu. På en lang rekke områder – på kommunesektoren, på rusomsorg – satser vi nå på å utvikle og løse nye oppgaver. Psykiatriplanen skal gjennomføres. Vi er nå inne i vårt niende og nest siste år. Den skal gjennomføres i løpet av denne tiårsperioden. Vi foreslår økt innsats i forhold til rusmisbruk. Vi foreslår et opplegg for kommuneøkonomien som samlet sett for 2006 og 2007 er hinsides det den forrige regjeringen klarte å oppnå. Det er klart at det ligger i bunnen som det viktigste man kan gjøre for å satse på omsorg.

Så stiller representanten Syversen spørsmål ved inndekningen av dette budsjettet. Det er det ingen grunn til. Dette budsjettet er lagt fram for Stortinget fordi Regjeringen mener alvor med de rammene som ligger der. Mandatet for det utvalget sammen med partene som statsministeren nå leder, er at de skal holde seg innenfor de samme rammene når det gjelder nedgangen i sykefraværet, og når det gjelder effekten på statsbudsjettet.

Hans Olav Syversen (KrF) [11:30:00]: For å ta dette med skattelettelse: Jeg synes ærlig talt at finansministeren er for opptatt av å se på nivåer. Det viktigste må jo være at vi har verdier i dette samfunnet som skapes, som også gir skatteinntekter. Og når kommunene i år har en skatteinngang uten like, skyldes det at økonomien er i orden, og at folk er i arbeid og dermed gir skatteinntekter til kommunene. Jeg er mye mer opptatt av at vi skaper verdier, som også gir inntekter til fellesskapet, enn av å stirre meg blind på én enkelt skattesats. Det synes jeg også finansministeren burde være, for å være helt ærlig.

Når det så gjelder det utvalget Regjeringen nå har nedsatt, er det veldig interessant. Vi hadde et møte med arbeidslivets parter i går, og de har nok en litt annen forståelse av hva det utvalgsarbeidet skal munne ut i. Men jeg forstår at det er klar beskjed: Hvis ikke utvalget kommer med innsparingstiltak på 2,5 milliarder kr som Regjeringen kan godta, står det opprinnelige forslaget der, og det skal gjennomføres. Det tror jeg er noe partene vil merke seg.

Så er jeg opptatt av det som også finansministeren var litt inne på tidligere, og det er at det nå skal skje en demokratisk prosess her i Stortinget. Budsjettet skal brynes mot demokratiets ulike aktører før det skal bankes her, om seks uker. Jeg håper at vi tar innspill som kommer, alvorlig, og at regjeringspartiene har selvtillit nok til å se at budsjettet kan ha svakheter som bør rettes opp. I revidert ble det foretatt endringer på til sammen 700 000 kr. Jeg håper at regjeringspartienes handlingsregel denne gang er noe romsligere.

Per Olaf Lundteigen (Sp) [11:32:21]: Det er gjennom statsbudsjettet vi på den mest helhetlige måten viser hva vi vil med Norge og Norges rolle internasjonalt.

Det er gjennom statsbudsjettet vi må prioritere, vise vår stillingtagen til de utfordringer som krever lederskap, ja vise vår ideologiske plattform i praktisk politikk.

Norges befolkning høster i dag av tidligere generasjoners planmessige bygging av Norge gjennom bevisst samfunnsorganisering med en blandingsøkonomisk balanse mellom markedskrefter og folkevalgt korrigerende av markedet. Norsk folketradisjon er å tøyde de kortsiktige kapitalkreftene, bl.a. gjennom eierskapspolitikken.

Den rød-grønne regjeringa har en stor oppgave når det gjelder å gjenopprette denne blandingsøkonomiske balansen, slik at den langsiktige bygginga av Norge gjennom bl.a. moderne kommunikasjoner og stimulans til utvikling av ny teknologi for å videreforedle våre naturressurser kan skyte fart. Vi må bli flinkere til å så. Det er lett å høste.

Våre områdevisse fortrinn gjennom rike naturressurser og en kunnskapsrik befolkning må systematisk videreutvikles. Både for store deler av næringslivet og for en befolkning som lever i et barskere klima enn de fleste i Europa, er det avgjørende viktig å ha stabil og sikker energitilførsel fra fornybare kilder som gir oss et fortrinn internasjonalt.

Gjennom dette budsjettet kraftsamler Regjeringa for fellesskapets velferdsinteresser. Det er en viktig ny kurs som det er stor oppslutning om, langt utover regjeringspartienes rekker. Få med høy inntekt roper lenger etter mer skattelette! Prioriteringa er framtidsrettet og svært gledelig.

Som følge av svært store geografiske avstander, mange unge familiers ønske om å bo mer landlig og en bygdebefolkning som har tradisjon og kunnskap i forhold til å forvalte hele landet, har vi spesielt store og avgjørende utfordringer med hensyn til å redusere avstandsulemper for både næringsliv og befolkning.

Nasjonal transportplan oppfylles for vei og bane i år. Det er en viktig etappeseier. Miljømessig er vi nå i en unik gunstig situasjon om vi også kraftsamler gjennom utbygging av f.eks. breibåndsteknologi. Ingen bidrar mer til den samfunnsmessige nytten av denne nyvinning enn de som bor grisgrendt. Høyhastighetsbreibånd til alle husstander er derfor en viktig oppfølgingssak i budsjettet. Når folk ser enda tydeligere det fantastiske bruksområdet, må vi forsterke innsatsen ytterligere gjennom investering i åpne nett. Dette gir kostnadssparing og langt høyere arbeidseffektivitet. Gjennom offentlig medfinansiering kan vi få en tilbudsstyrt utbygging. Dette er i vår beste politiske tradisjon.

Som følge av en enestående nasjonal økonomisk handlingsfrihet har vi en enorm utfordring når det gjelder å skaffe nok faglært arbeidskraft til prioriterte oppgaver. Regjeringa satser planmessig for å få større deler av den arbeidsføre del av befolkninga som i dag er utenfor arbeidslivet, inn med sin arbeidsevne. Få oppgaver er viktigere for folks sjøllitt, og her har vi en krevende helhetsoppgave i en høykonjunktur som må utnyttes. Nå smir vi, for jernet er varmt.

Den sterkt eksponentielle veksten i lånefinansiert forbruk og investering hos privatpersoner er bekymringsfull. Penge- og valutapolitikken samt skattepolitikken er her

helt sentral. Det er en utfordring langt utover Norges grenser, men hos oss er de økonomiske framtidss forventningene spesielt lyse, og dermed blir utfordringene ekstra store og krevende for å sikre finansiell stabilitet og nok faglært arbeidskraft til fellesskapets oppgaver.

Internasjonalt øker forskjellene mellom folk og land. Med Norges sjølstendige stemme i verden har vi et spesielt ansvar for å være en brubygger og et lite eksempel som et annerledesland i internasjonal solidaritet. Det kan umulig falle i dårlig jord i den norske befolkning at vi gir de fattigste utviklingsland samme mulighet som vi fikk i forrige århundre, til å bygge opp et robust næringsliv gjennom råderett over naturressurser og skjerming av et sårbart næringsliv fra brutal internasjonal konkurranse. Når dette vil føre til høyere importpriser på f.eks. sukker og klær, må vi vise den samfunnsstyrte solidariteten gjennom egen lommebok.

Senterpartiet er spesielt glad for den internasjonale solidaritet i budsjettet. Nå må vi forsterke debatten om bruken av pengene.

Etter Senterpartiets syn er Regjeringas budsjett et nøkternt, ansvarlig og godt budsjett, som viser kursendring på viktige områder.

Mange har store forventninger til det videre arbeid med å oppfylle Soria Moria-erklæringa. Det er en fordel for Regjeringa å ha utålmodige støttespillere som inviteres til å se helheten, og delta i debatten om prioriteringer. Da vil vi også kunne utmeisle nødvendige kursendringer på flere viktige samfunnsområder.

Lars Sponheim (V) [11:37:39]: På en sånn dag, med konfrontasjon mellom posisjon og opposisjon, må det være lov å være raus og gratulere finansministeren med dagen. Uansett er det slutten på sikkert mange uker og måneder med kanskje den mest krevende jobben en kan ha i Norge. Jeg må få lov til å gjøre det før jeg gjør jobben min, hadde jeg nær sagt.

La meg også få starte med å gi uttrykk for at aldri har noen regjering i Norge hatt så mye penger å dele ut til gode formål. Det er også slik at de aller fleste av disse formål er det tverrpolitisk enighet om. Det er bra vi har stelt oss slik i dette landet – med skiftende regjeringer – at vi er i stand til å gjøre landet litt bedre for hvert statsbudsjett som legges fram. Den gleden har også denne regjering og denne finansminister.

Men det er også slik at oppå alt dette, som det er bred enighet om, ligger politikken – retningsvalget og profilforskjeller. Jeg må innrømme – og jeg tror mange utover dagen kommer til å gi lignende kommentarer – at vi nok har slitt litt med å finne den enhetlige profilen i dette budsjettet. Jeg synes det bærer preg av – og det er ikke så overraskende – at det har vært harde tautrekkinger mellom ulike statsråder og ulike partier i regjering for å markere sin profil. Det er litt klatring og litt reising her og der rundt omkring i budsjettet som det, jeg hadde nær sagt, alltid er, men kanskje i enda større grad denne gangen.

Når man viser fram medaljens forside i det omfang som denne regjering nå har gjort, sitter alle og spør seg

om hvor medaljens bakside er. Det er ikke slik at det går an å betale dette ved å ta noen få rikinger i dette landet, som en ofte sier retorisk. Det er nok folk flest som også må betale medaljens bakside, slik er det heldigvis i et land som har så god fordeling som dette landet.

Det er ikke noen veldig harde slag mot en vanlig inntekt, men det er noen små ting, noen små justeringer. Det skal vi være ærlige nok til å si. Det er vanlige folk som også er med på å betale mye av medaljens forside. For eksempel er ikke innslagspunktet for toppskatten regulert, det er underregulert. Der tas det inn flere som skal betale toppskatt, og da snakker vi ikke om rikinger, vi snakker om lærere med ti års ansiennitet, vanlige statsansatte og andre. En del av fradragene – lønnsfradrag og foreldrefradrag – er heller ikke prisjustert. Det er å gå rett løs på vanlige mennesker. Vi skal også alle sammen ta de vanlige 10 pst. på hjemmene våre, det er en del av medaljens bakside som vanlige mennesker skal betale.

Jeg skal ikke spesielt nevne den økte matmomsen; at det skjedde, har jeg liksom ledd fra meg. Jeg tror det tross alt er fornuftig i en tid hvor en skal hente inn penger. Senterpartiet får ha meg unnskyldt hvis jeg er i dårlig humør en gang og trøster meg med den koplingen for å komme i godt humør igjen.

Og så er det den individuelle pensjonssparingen som Regjeringen i realiteten salderer ut, som jeg må si jeg er veldig skeptisk til, og som også vanskeliggjør mulighetene for et budsjettforlik.

Det som er enda verre ved dette budsjettet, og hvor jeg har det største ankepunktet, er at Regjeringen ikke har brukt alle de gode mulighetene de har hatt til å lage et framtidrettet budsjett. Da tenker jeg spesielt på det vi skal leve av i framtiden, som også andre talere har vært innom. Det står direkte – og det er nesten så jeg måtte lese det mange ganger – at det er en realnedgang i budsjettet til høyskoler og universiteter. Det er dramatisk for framtiden. Det er etter mitt skjønn et dårlig forskningsbudsjett, en sliter med å holde øyekontakten med OECD-målet. Det er en liten ting som sender et farlig signal, nemlig en svekkelse av skatteFUNN-ordningen, som har vært en så god ordning for norsk næringsliv og bidratt til økte andeler til forskning.

Selv om Regjeringen har skatteskjerpelser som hovedprofil, har de altså funnet plass til noen små skattelettelser også. Det er deres alliansepartnere i LO og Bondelaget som har fått sin tilbakebetaling i form av skattelettelser.

Jeg skal være stor nok til å rose, og si at jeg er imponert over at Regjeringen har fått til dette bistandsløftet. Helt til i dag tidlig var jeg helt sikker på at det klarte de ikke. Det imponerer meg at Regjeringen har klart det med så store penger det krever, med de oljeinntektene vi har. Jeg synes også det er veldig mye bra som gjøres på miljø- og bilavgifter.

Så til budsjettbehandlingen som begynner nå: Det vil si – det er jo et ferdigprutet budsjett. Jeg tror ikke en skal forsøke å skape inntrykk av noe annet. De av oss som så kroppsspråket til Schjøtt-Pedersen på talerstolen for en stund siden, er i hvert fall sikre på at det er et ferdigprutet budsjett fra Regjeringen.

Men den store spenningen er nå budsjettbehandlingen, som ikke skal foregå i finanskomiteen, men i det partsammensatte utvalget. Det er der det egentlig skjer. Politikken er fullstendig ute av Stortinget når det gjelder dette budsjettet. Det er partene i arbeidslivet som nå skal ha den spennende budsjettbehandlingen.

Spørsmålet mitt til finansministeren, som skal på talerstolen nå, er: Vi håper man lykkes, men hvis ikke, kan finansministeren garantere – jeg håper hun ikke gjør det – at de kommer til å stå fast på dette sykelønnsforslaget, eller vil det da være aktuelt å komme opp med andre forslag i den saken som skal fremmes for Stortinget noen knappe intensive dager i november?

Statsråd Kristin Halvorsen [11:42:58]: Først må jeg takke for gratulasjonen. Det er riktig at det har vært litt tungt for undertegnede ikke å kunne delta i den offentlige debatten om statsbudsjettet før det legges fram i dag. Nå er min periode som Tause Birgitte over. Det gleder meg.

Lars Sponheim (V) [11:43:12]: Det kler deg også! (Munterhet i salen)

Statsråd Kristin Halvorsen [11:43:13]: Ja, det er jeg helt enig i.

Det andre jeg vil si, er at det er helt feil det inntrykket representanten Sponheim prøver å gi av dette budsjettet – at det ikke er et budsjett med retning. Det er et meget klart rødt og grønt budsjett som følger opp våre løfter fra valgkampen, og det som er nedfelt i regjeringserklæringen fra Soria Moria.

Jeg er også glad for at representanten Sponheim er raus når han gir oss honnør for innsatsen på bistand og for satsingen på miljø, for det er et meget godt miljøbudsjett. Vi tar skikkelig tak i mange av de utfordringene vi har framover.

Så til høyere utdanning, som flere har vært inne på: Ja, det er riktig – det er 1 pst. realnedgang i høyere utdanning. Det er ikke all verden. Det er også en sektor som har hatt store økninger de senere år, og som har avsatt midler på 7 milliarder kr. Det betyr ikke at antall studieplasser går ned. Budsjettet inneholder en satsing på forskning, og vi øker Forskningsfondet med 10 milliarder kr. Det er framtidrettet og betyr at forskningsinnsatsen på mange områder kan styrkes i dette budsjettet. Det er viktig.

Så til spørsmålet om sykelønn og helheten i budsjettet. Jeg har bare lyst til å gjenta det som jeg nå har sagt innledningsvis fra talerstolen og i en replikk til representanten Syversen: Regjeringen legger fram et forslag for Stortinget som er alvorlig ment. Vi har respekt for Stortinget, det budsjettet vi legger fram er vårt forslag. Samtidig har vi et sterkt ønske om å få prosessen i forhold til arbeidslivets parter inn i et godt spor. Det utvalgsarbeidet pågår nå. Jeg har ikke behov for å gå inn i flere spekulasjoner om arbeidet i det utvalget. Nå skal de få jobbe og bli ferdig, og så skal vi ta stilling til det man kommer fram til.

Presidenten: Nå skal den alltid tause Sponheim få ordet til slutt.
(Munterhet i salen)

Lars Sponheim (V) [11:45:17]: Jeg takker for det.

La meg få si at når jeg har måttet forsvare et budsjett overfor Kristin Halvorsen opp gjennom årene, har jeg opplevd at representanten, nå finansminister, Kristin Halvorsen var på sitt beste når hun pisket over oss at det er kunnskap vi skal leve av, og det er satsing på høyere utdanning og forskning som er den store og viktige næringspolitikken. Og jeg tenkte at, søren det er rett. Det skulle vært litt mer der, har jeg alltid tenkt. (Munterhet i salen) Jeg er sikker på at finansministeren også tenker slik i dette øyeblikket, for det er helt åpenbart at dette er budsjettets svakeste punkt. Det tror jeg helt sikkert kommer til å vises framover. Vi i Venstre, og sikkert opposisjonen for øvrig, skal i alle fall sørge for å sette fingeren på det. Det er bra at Forskningsfondet økes med 10 milliarder kr, men virkningen av det kommer først i budsjettet etter det igjen. Derfor blir dette et år vi mister til forskning som vi kunne hatt mer av.

Så til spørsmålet om sykelønn. Alvorlig ment: Ja, jeg er ikke i tvil om at det sykelønnsforslaget som ligger der, er Regjeringens egentlige ønske om hvordan dette burde gjøres. Vi så jo alle hvordan det politiske trykket, motstanden fra Regjeringens eget parlamentariske grunnlag i denne salen, gjorde at man måtte ta en «time out». Nå går en formell – og jeg håper en reell – runde med partene for å komme fram til et grunnlag og komme tilbake på IA-avtalens grunn. For alternativet – og det står på Regjeringen – er å bryte hele IA-avtalen. Det har partene gjort klinkende klart overfor opposisjonen i møte i går. Da er det nok slik, tror jeg, at skulle ikke det lykkes – og sjansen for å hente opp så mye penger på tiltak som man så å si ikke har tenkt på før, tror jeg ikke er overvettets stor – står vi i en situasjon hvor det trykket Regjeringen opplevde for noen uker siden fra sine egne – fra et samlet Norge så å si – kommer, og sannsynligvis med enda større kraft. Jeg tror ikke Regjeringen ville være i stand til å bære fram denne delen av budsjettet hvis man ikke lykkes med partene. Da står vi plutselig i en situasjon hvor veldig mye av budsjettet skal snus rundt på ti–tolv hektiske dager i Stortinget. Dette er en unntakstilstand i norsk politikk og norsk budsjettbehandling som vi ikke har hatt før.

Presidenten: Finansminister Kristin Halvorsen har muligheten til et sluttinnlegg på inntil 3 minutter, hvis hun ønsker.

Statsråd Kristin Halvorsen [11:47:48]: Jeg synes at noe av det jeg håpet skulle skje da vi la fram budsjettet, har startet gjennom denne debatten, og det er en diskusjon om reelle politiske prioriteringer for 2007. Nå har vi lagt fram det som er våre politiske prioriteringer, det som er våre hovedgrep, og det som vi mener er viktig. Det er et tydelig rødt og grønt budsjett.

Vi er stolte av å være den regjeringen som for første gang oppfyller målsettingen i Nasjonal transportplan, både på veg og bane. Vi er stolte av det som betyr et historisk løft for jernbanen og et veldig godt vegbudsjett.

Vi er stolte av den innsatsen vi gjør for barn og unge og kunnskap. Ingen må jo forledes til å tro at dette er et dårlig

kunnskapsbudsjett. Når man øker bevilgningene til barnehagene med 3,2 milliarder kr, da er det et godt kunnskapsbudsjett. Vi vet gjennom forskning at barnehager er et godt tilbud. Hvis noen representanter fra Fremskrittspartiet i salen tillater seg å le av det, vil jeg henvise til at de må søke mer kunnskap. For alle vet at forfordeling og kunnskap er et godt grunnlag tidlig i livet den beste investeringen man kan få. Så er det et godt budsjett for kunnskap fordi vi følger opp Kunnskapsløftet. Det er satsing, særlig på bedre metoder, for å få til god grunnkunnskap i matematikk og norsk og følge opp gjennom lærernes kompetanse. Så er det et godt universitetsbudsjett og høyskolebudsjett, selv om det – det sier vi rett ut – er en realnedgang på 1 pst. Det er et godt forskningsbudsjett.

Jeg synes egentlig at jeg har undersøkt sykehusøkonomien – det vil jeg bare si rett ut. Det er fordi det ligger inne et godt grunnlag for sykehusene for å gjøre den jobben som kommer til å være krevende, nemlig å klare å komme i balanse. Men budsjettet betyr at vi først øker med 1 milliard kr for at vi skal ta unna de pensjonskostnadene som kommer. Så øker vi med over 300 mill. kr for å sørge for at aktivitetsveksten kan fortsette i 2007. Så øker vi ytterligere for å opprette skjevfordelingen og få Helse Vest og Helse Midt-Norge opp dit vi kommer. Det er vi i mål med nå. Vi lager en opptrappingsplan på 1 milliard kr for at helseforetakene skal vite hva de har å holde seg til, og kunne komme i mål i forhold til vedlikeholdsutgifter. I tillegg til det er det investeringer på sykehussektoren i dette budsjettet i forhold til St. Olavs Hospital, Radiumhospitalet og Ahus. Alt dette betyr at dette er et godt sykehusbudsjett.

Jeg gleder meg til den videre debatten om dette. Vi rød-grønne er klare til å forsvare vårt budsjett, og det er et budsjett som kommer til å merkes i folks hverdag. Vi er meget godt i gang med å holde de løftene vi har gitt til velgerne.

Presidenten: Presidenten vil foreslå at finansministerens redegjørelse om Regjeringens forslag til stats- og nasjonalbudsjett for 2007 legges ut for videre behandling i et senere møte.

– Det anses vedtatt.

S a k n r . 2

Referat

- (4) Forslag fra stortingsrepresentantene Erna Solberg, Jan Tore Sanner og Olemic Thommessen om å likestille bestemmelser om trygderettigheter ved svangerskap, fødsel og barneomsorg for selvstendig næringsdrivende med reglene som gjelder for andre arbeidstakere (Dokument nr. 8:113 (2005-2006))

Enst.: Sendes arbeids- og sosialkomiteen.

- (5) Statsbudsjettet medregnet folketrygden og skatte-, avgifts- og tollvedtak for budsjetterminen 2006 (St.prp. nr. 1 (2006-2007))
- (6) Nasjonalbudsjettet 2007 (St.meld. nr. 1 (2006-2007))

Enst.: Nr. 2 og 3 sendes finanskomiteen.

4. (7) Samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 67/2006 av 2. juni 2006 om innlemmelse i EØS-avtalen av europaparlaments- og rådsforordninger angående et felles europeisk luftrom (St.prp. nr. 87 (2005-2006))
Enst.: Sendes transport- og kommunikasjonskomiteen, som forelegger sitt utkast til innstilling for utenrikskomiteen til uttalelse før innstillingen avgis.
5. (8) Samtykke til ratifikasjon av en frihandelsavtale mellom EFTA-statene og SACU-statene og en bilateral landbruksavtale mellom Norge og SACU-statene, begge av 26. juni 2006 (St.prp. nr. 86 (2005-2006))
6. (9) Nordisk samarbeid (St.meld. nr. 26 (2005-2006))
Enst.: Nr. 5 og 6 sendes utenrikskomiteen.
7. (10) Endring i de faste komiteers sammensetning (S. nr. 3 (2006-2007))
Enst.: Vedlegges protokollen.

Møtet hevet kl. 11.55.
